

Körpgluggen

Dalslands litterära tidskrift

No 3/2020

ÅRGÅNG 22

Publiken stannade hemma

Men succé för livesändningar av Bokdagar

Dalsländsk deckarduo debuterar

Spännande historia med flera bottnar

Ida Bäckmann till heders

Idas bok blev Frödingsällskapets årsbok

INNEHÅLL

Inledare | *Victor Estby* 3

Bokdagar i Åmål: Invigning, stipendieutdelning | *Eva Tranefeldt* 4

Peter Mohlin och Peter Nyström | *Eva Tranefeldt* 5

Morgan Larsson, Anna-Karin Palm, Martin Schibbye | *Eva Björk* 6

Bokdagar i Mellerud: Saga Becker och Augustin Erba | *Lilian Perme* 7

Johan Hilton, Jonas Bonnier, Stina Ekblad, Jila Mossaed | *Lena Grönlund* 8

Susanne Janssons postuma deckare släppt | *Eva Björk* 8

Författarkväll med Anne Swärd och Jack Hildén | *Solweig Johansson* 10

Kalle Lind om sin bok om Hasse Alfredsson | *Birgitta Rolöf* 10

Ida Bäckmanns bok blev Fröding-sällskapets årsbok | *Anita K Alexanderson* 11

Vinnarnovellen | *Cornelia Jansson* 12 - 13

Bokskåpen sprids i sommar-Dalsland | *Victor Estby och Elisabeth Enger* 14

Läster bokbuss på sommarturné | *Annika Wahlström* 15

Detta är Dalslands skrivarförening | *Lilian Perme* 15

Ny Dalslandslitteratur | *Monika Åhlund* 16 - 17

Recension av Mohlin och Nyströms deckare | *Solweig Johansson* 17

Maj-Lis Dolk In memoriam | *Birgitta Rolöf* 18

Höstens författarkvällar – program | *Victor Estby* 18

Ordföranden har ordet | *Jürgen Picha* 19

Vinnare Bokdagarkrysset | *Redaktionen* 19

Dalslands Litteraturförening

är föreningen för alla som är intresserade av litteratur i alla dess former, från raptexter till tjocka romaner. Hos oss kan du, genom Bokdagar i Dalsland, få möjlighet att träffa författare från alla de nordiska länderna. Vi strävar efter att göra den nordiska litteraturen känd och nära för våra medlemmar och på så vis också bidra till nordisk språkförståelse. Vi stödjer den Dalsländska litteraturen genom presentationer i Korppluggen och genom utdelning av litteraturpris till författare med anknytning till Dalsland.

Vi tar hand om begagnade böcker, de böcker som ni har för mycket av, och säljer dem till nya läsare. Återbruk i litteraturens anda!

Våra samarbetspartners är andra kulturaktörer både i Norden och i Sverige, studieförbund, kommuner, Västra Götalandsregionen, bibliotek och förlag.

Omslagsbild: Bokdagarna med Peter Mohlin, Peter Nyström och Yukiko Duke i direktsändning.
Foto: Basel Khalas

REDAKTION
Elisabeth Enger
0702-636 637
eeenger.hagen@gmail.com

Victor Estby
070-347 61 74
victor@bokdagaridalsland.se

Lena Grönlund
070-683 38 89
lngrnld@gmail.com

Birgitta Rolöf
076-114 69 44
enskede47@gmail.com

Fatima Salem
072-305 99 77
Fatima.sm-7@hotmail.com

Monika Åhlund
0531-330 90
ahlund46@gmail.com

BOKDAGAR I DALSLAND
Verksamhetsledare
Victor Estby
070-347 61 74

FORM
Kajsa Bergström Feiff

LAYOUT
Jürgen Picha

TRYCK:
Lasertryck AB
info@lasertryck.se
ISSN 1404-2502

ANNONSPRISER
Helsida 1200 kr
Halvsida 800 kr
1/4 sida 600 kr
1/8 sida 500 kr
Om man binder sig för en annons i fyra nr. rabatteras det med 20% på priset för varje annons införande.

ANNONSLAYOUT
Jürgen Picha 076-2428997, så hjälper han dig att utforma din annons. Kostnaden för det debiteras separat.

PLANERAD UTGIVN. 2020
Nr 4 v 48
Manusstopp 16 oktober

BLI MEDLEM!
Maila till:
medlem@litteraturdalsland.se

SOM MEDLEM FÅR DU
Korppluggen 4 gånger per år, rabatterat inträdespris på våra författarkvällar, Korpen håller sina "gluggar" öppna åt er så att ni alltid känner er informerade om vad som är på gång inom litteraturen i Dalsland!

MEDLEMSAVGIFTEN ÄR
150 kr/år för enskild medlem inkl. familjemedlemmar.
200 kr/år för institution och företag.

FÖRENINGENS
ORDFÖRANDE
ANSVARIG UTGIVARE
Jürgen Picha
076 - 242 89 97
jurgen@bokdagaridalsland.se

Dalslands
DL
Litteraturförening

Kyrkogatan 14
662 36 Åmål
www.bokdagaridalsland.se
Plusgiro 18 46 69-0
Bankgiro 5267-3282
Org.nr. 802420-4037

Bokdagars 20:e år nådde en ny stor publik runt om i Sverige och övriga Norden

Detta märkliga pandemiår har vi, som många andra, ställts inför svåra val. Ibland får man pausa, ibland satsa och pröva nya saker.

När viruset nått Sverige hade vi hunnit dra igång vårt 20-årsjubileumsår med två fullsatta författarkvällar på Åmåls stadshotell, en ny internationell poesifestival på Baldersnäs herrgård och en öppet hus-eftermiddag med invigning av våra nya, fina skyltar till vårt Nordiska Litteraturhus i Åmål.

Viruset och dess verkningar fick oss att tillsammans med Åmåls drabbade krögare, caféer och bokhandel att dra igång projektet Bokmål i Åmål för att stötta varandra. Vi på Bokdagars i Dalsland lyckades hålla ut med våra öppet hus-kvällar till månadsskiftet mars/april. Sedan tvingades vi dra oss ur vår del av samarbetet – vårt hus och våra volontärer behövde en pandemipaus för att vi inte skulle riskera att bidra till smittspridning.

Våra bokskåp blev fler och nådde ytterligare en Dalslandskommun: Dals Ed; vi fortsatte sprida läsning. Och våra fantastiska volontärer, nu närmare sextio stycken, insåg snabbt att de behövdes kanske mer än någonsin när läsandet ökade i karantän- och distanstiderna. Bokskåpen är en av våra verksamheter som fungerar fantastiskt bra när vi måste hålla avstånd till varandra. Skåpen och böckerna gör oss mindre ensamma och isolerade. Visst går det att isolera viruset istället för oss själva! Med böcker.

13 000 VISNINGAR

Nog tyckte vi att det var klämkäckt i början av pandemin – allt hojtande om det digitala. Inget för oss på Bokdagars, som bygger på att låta människor mötas på plats i Dalsland genom litteraturen. Men om nu inte det var möjligt – kunde vi hitta vårt sätt att ändå få folk att mötas med hjälp av digitala lösningar? Få författare och samtalsledare att komma till våra evenemang i Dalsland och möta publiken via skärmar? Skulle de medverkande resa hit? Skulle tekniken och arrangemangen fungera? Skulle publiken strömma till? Skulle det kännas som Bokdagars i Dalsland?

Med totalt hittills tio genomförda livesändningar, åtta för Bokdagarna från Åmåls stadshotell, Not Quite i Fengersfors och Tingshuset i Mellerud och två författarkvällar från First Hotel Bengtsfors och Tingshuset i Mellerud, får vi se oss överbevisade om att det gick. När detta skrivs har våra digitala livesändningar på Youtube och Facebook haft över 13 000 visningar totalt. Och vi har nått ny publik runt om i Sverige och övriga Norden, som fått upp ögonen för våra evenemang och Dalsland. Men även publiken i och kring Dalsland har ökat.

SMITTSÄKER BOKSPRIDNING

Vi hoppas vi ska kunna välkomna publik på plats vid våra evenemang om en inte alltför avlägsen framtid. När bokskåpen tas ner för säsongen 1 oktober tillgängliggör vi våra böcker i vårt Nordiska Litteraturhus på ett nytt, smittsäkert sätt: Tack vare vår bokbeståndsansvariga Rigmor Pliikk och övriga volontärer som jobbar med våra böcker. Vi kallar det "Bokspridning, inte smittspridning". Letar du efter böcker – maila: bokspridning@bokdagaridalsland.se, så hjälper vi dig.

*Victor Estby
verksamhetsledare*

20:E BOKDAGARNA HÖLLS I NY DIGITAL TAPPNING

Bokdagar i Dalsland 2020, den 20:e festivalen i ordningen, har på grund av pandemi och restriktioner hållits i två avdelningar, allt sänt digitalt på Youtube och Facebook.

Den första avdelningen hölls sista helgen i juli på Stadshotellet i Åmål. Andra delen en månad senare i Tingshuset i Mellerud. Plus ett samtal från Not Quite i Fengersfors.

Den traditionella invigningen med utdelning av pris och stipendier blev nästan lika

stämningsfull digitalt från Stadshotellets vackra festsal, som om Bokdagarna hade hållits i Gamla kyrkan/Kulturmagasinet som vanligt. Med **Victor Estby** som konferencier, **Britt Bohlin** som invigde bokfesten via en länk från Nordiska litteraturhuset, och Åmåls

kommunalråd, **Michael Karlsson**, som högtidstalare.

Länkar på hemsidan

Författarsamtal med mera ligger kvar att se på Bokdagars Youtubekanal och Facebook, länkar finns i högerspalten på startsidan bokdagaridalsland.se/

Pris och stipendium ger skrivarkurs och skrivartid

TEXT: EVA TRANEFELDT FOTO: BASEL KHALAS

Cornelia Jansson tilldelades Dalslands Sparbanks skivarkstipendium för år 2020 och Malin Eriksson Sjögård dess litteraturpris.

Victor Estby presenterade de båda pristagarna och Dalslands Sparbanks vd, **Magnus Olsson**, överlämnade diplom, blommor och pengar.

Cornelia Jansson, som bor i Säffle, men går på Karlbergs-gymnasiet, fick 5 000 kronor för sin historia.

- Jag hoppas att stipendiet blir en morot för ditt fortsatta skrivande, sa Magnus Olsson.

Cornelia Jansson berättade att hon kan inspireras av en dikt eller ett citat. Pengarna kommer hon att spara. Kanske blir det en skrivarkurs i framtiden.

Malin Eriksson Sjögård från Tydje är välkänd, speciellt för

Cornelia Jansson (t v) och Malin Eriksson Sjögård var glada mottagare av Dalslands sparbanks skivarkstipendium respektive litteraturpris.

hästalskare. Hon har skrivit ett 20-tal böcker hittills.

- Det är viktigt att lyfta fram förhållandet mellan människor och djur, sa Magnus Olsson, när han överlämnade en check på 10 000 kronor till årets litteraturpristagare.

Malin Eriksson Sjögård ska ge sig själv skrivtid för pengarna.

- Det är fantastiskt att få det här priset, inte minst för självförtroendet.

Som avslutning läste hon ett stycke ur sin senaste bok *Kaninhoppet*.

Från skoltidning till deckare

TEXT: EVA TRANEFELDT FOTO: BASEL KHALAS

Peter Mohlin och Peter Nyström är välkända i Åmål efter revyer och föreställningar under skoltiden. När de nu intervjuades av **Yukiko Duke** under årets digitala Bokdagar i Dalsland var det som framgångsrika deckarförfattare.

Deras debutroman *Det sista livet* har tagits emot med öppna armar av både kritiker och läsare och den har redan över-satts till flera språk.

Peter Mohlin och **Peter Nyström** träffades genom sina mammor i sjuårsåldern och de fann varann meddetsamma genom sin kreativitet. Vänskapen fortsatte och när de var tio år skrev de sin första deckare tillsammans.

- Vi hade en klok lärare i **Gunnel Tegerstrand**, berättar de. Hon förstod oss och lät oss hållas.

ÅTERSÅG SIN GAMLA SKOLTIDNING

I årskurs 6 gav de ut en skoltidning tillsammans och Yukiko Duke gav dem var sitt exemplar av tidningen.

Peter Mohlin och Peter Nyström intervjuades av Yukiko Duke.

Efter studenten skildes deras vägar. Peter Mohlin utbildade sig till journalist och Peter Nyström gick teaterskola. Han har under årens lopp skrivit dramatik och regisserat, medan Mohlin jobbat med brödtexter.

I romanarbetet har de hittat sina roller och kompletterar varann.

- Ingen kan se vem som har skrivit vad, försäkrar de.

Det var för tio år sedan som de bestämde sig för att skriva en bok tillsammans och att det skulle bli en deckare var självklart. De har båda växt upp med deckare som **Stieg Trenter** och

Agatha Christie, och älskar genren.

Första försöket 2013 blev inte utgivet. Karaktärerna var inte tillräckligt genomarbetade. Detta blev en lärobok och de började om helt.

PROMENERAR FRAM SCENARIOT

Resultatet blev *Det sista livet*, romanen om en FBI-agent av svensk-nigerianskt ursprung, som så småningom hamnar hos Karlstadspolisen.

Under långa promenader arbetar de fram sitt scenario och under skrivandet lägger de stor vikt vid psykologin och händelseförloppet.

Viktigast, tycker de, är den psykologiska trovärdigheten. Det gäller att vrida och vända på varje karaktär.

Meningen är att det ska bli en serie kriminalromaner, och de avslöjar att bok nummer två tar vid precis där debutboken slutar.

Fotnot

En recension av *Det sista livet* finns på sid 17

Teknikerna som fick allt att fungera, t v Bobby Svanér dela Cruz från Ljudmakaren och till höger Niklas Eriksson från Ingemar Media.

Om feelgood och biografier med Morgan, Anna-Karin och Martin

TEXT EVA BJÖRK FOTO BASEL KHALAS

Den 25 juli i coronans år 2020 är ingenting sig likt. Dalslands bokdagar är digitala. Framför datorn följer jag på Youtube Victor Estbys frukostsamtal med Morgan Larsson, och senare på dagen Yukiko Dukes samtal med Anna-Karin Palm och Martin Schibbye.

Kistbyggarna är **Morgan Larssons** tredje och senaste roman. Samtalet mellan Victor och Morgan, författare, journalist och programledare i radio, kom att kretsa kring bokens genre och

Morgan Larsson som skrivit en feelgood-roman med döden som tema, här i samtal med Victor Estby.

stil. Men först något om innehåll. En grupp på tio personer har anmält sig till en kurs för att lära sig att bygga sin egen likkista. Alla i gruppen har olika bevekelsegrunder. Döden är hela tiden närvarande, men Morgan Larsson berättar med stor värme och mycket humor.

Kistbyggarna kan sägas vara en feelgood-roman med döden som tema, vilket kan tyckas

Yukiko Dukes (t h) kvällssamtal med Anna-Karin Palm och Martin Schibbye finns fortfarande att se och lyssna till på Youtube och Facebook.

motsägelsefullt. Men som Victor Estby säger: Morgan Larsson har en förmåga att ljusa upp det svarta och förmörka det ljusa.

TVÅ OLIKA BIOGRAFIER

På eftermiddagen samtalade **Yukiko Duke** med två författare, som är aktuella med var sin biografi: **Martin Schibbye** med *Jakten på Dawit* och **Anna-Karin Palm** med *Jag vill sätta världen i rörelse*. En biografi om *Selma Lagerlöf*. Som Yukiko Duke påpekade har Schibbye och Palm närmast sig

biografigenren utifrån sina olika yrkesroller.

Martin Schibbye är journalist, liksom **Dawit Isaak**, och behandlar sitt ämne, som den undersökande journalist han är. Han intervjuar Isaaks familj och vänner och reser till Eritrea för att lära känna det land och den politik som nu hållit Dawit Isaak fängslad i nästan 20 år. Schibbye berättar att utan sina egna

fängelseerfarenheter skulle han inte ha kunnat skriva boken. Det viktigaste är att inte bli bortglömd. "Man måste jobba med hoppet som metod, allt annat är ett svek."

Anna-Karin Palm är författare och som sådan tar hon sig an att skriva om **Selma Lagerlöf**. Att skriva en biografi är att berätta om en annan människas liv, säger Anna-Karin Palm, och det är lite likt författande. Hennes arbete gick ut på att samla fakta, smälta samman vad hon funnit och söka leva sig in i människan och författaren Selma Lagerlöf.

TAR OSS MED TILL SELMAS TID

Selma var sedan barndomen fast övertygad om att bli författare och hon blev – och är! – läst och älskad. Anna-Karin Palm levandegör för oss nutida läsare också den tid och värld som Selma Lagerlöf verkade i. Selma var öppen och nyfiken, läste Einstein, praktiserade yoga, skaffade bil och hade starka band till sin tids kvinnorörelse.

Yukiko Duke var en lyhörd och inkännande samtalsledare. Även jag som bara kunde följa samtalet framför dataskärmen kände mig delaktig.

Mycket olika författare med kärlekstemat gemensamt

TEXT: LILIAN PERME FOTO: BASEL KHALAS

Första dagen av Bokdagarna i augusti i Melleruds tingshus samtalade Yukiko Duke med Augustin Erba och Saga Becker om Erbas "Snöstorm" och Beckers "Våra tungor smakar våld".

Med tjugo års ålderskillnad, olika kön, den ena med kunglig och akademisk bakgrund från utlandet och en som pojke upp-
vuxen i 1990-talets sydsverige, skulle man kunna tro att intervjupersonerna inte har mycket mer gemensamt än att de är författare.

Yukiko Duke är lågmäld, påläst och har tydliga avsikter med sina frågor. Hon söker samband mellan den erfarna journalisten Erbas senaste bok och

Saga Becker tar kontroll över våldet genom att skriva.

den yngre transpersonen Beckers berättelse. Båda skildrar spåren efter övergrepp i ungdomen. Hur har de undvikit övertydlighet?

Saga Becker säger sig ta

kontroll över våldet och ser skrivandet som en självläkningsprocess. Hon strävar efter att bemöta en oförstående värld. Augustin Erbas gestalt Tomas har valt bort beröring och ersatt den med självuppskattning för att orka existera.

Erba framhåller hur han arbetat med stil och korta kapitel; "buljongtärningar i läsarens vatten". Han lärde sig en hel del om dialog då han klippte intervjuer i sitt arbete på radion: Hur låter folk? Vad är det de inte säger?

Skådespelaren Saga Becker har lärt mycket via improvisation på teatern. Dialog säger mer än beskrivning. Augustin Erba försöker ta reda på vad kärlek är. Saga Becker säger, att en hel värld av problem stör den som står utanför den heterosexuella normen.

Båda undersöker kärleken.

Augustin Erba försöker ta reda på vad kärlek är.

Om traumatiska händelser och poesins nödvändighet

TEXT: LENA GRÖNLUND FOTO: BASEL KHALAS

Boklördagen i Melleruds tingshus kom att handla om allvarliga saker. Mord, massaker och religiös fanatism, och om nödvändigheten av poesi.

Johan Hilton och **Jonas Bonnier** inledde med att diskutera sina böcker *Vi är Orlando – en amerikansk tragedi* respektive *Knutby*, om två upprörande, traumatiska händelser, massakern på nattklubben Pulse i Orlando 2016 och händelserna i Knutby 2004. **Yukiko Duke** ledde samtalet som handlade om hur man kan förstå och beskriva händelser som egentligen är

obegripliga. Båda böckerna fokuserar på offren, inte på gärningsmännen.

KOMMA NÄRMARE MÄNNISKORNA

Johan Hiltons bok består av en mängd intervjuer med offrens efterlevande och andra Orlando-bor och ger en bild av hur både de och hela samhället förändrades efter massakern.

Jonas Bonniers bok är skriven som en roman. Personerna är fingerade men lätt igenkännbara medan händelseförloppet är det dokumenterade. Genom att skriva skönlitterärt ville han komma närmare, försöka förstå vad människorna i Knutby kände och tänkte.

De har båda skrivit fler böcker om autentiska brott, Johan Hilton *No tears for queens* och

SUSANNE JANSSONS DECKARE SLÄPPTES POSTUMT PÅ BOKDAGARNA

TEXT: EVA BJÖRK FOTO: BASEL KHALAS

Susanne Janssons postumt utgivna Vintervatten släpptes vid Bokdagarna i Melleruds tingshus.

Victor Estby hälsade välkommen till fortsättningen på de digitala bokdagarna i Dalsland, denna dag från Tingshuset i Mellerud, den kommun där Bokdagarna började för 20 år sedan. Invgningstalare var Melleruds kommunalråd **Morgan E Andersson**, som talade varmt om Bokdagarnas betydelse för Dalsland och om litteraturens kraft.

Därefter förflyttades vi med teknikens hjälp till **Not Quite** i Fengersfors, en passande inramning för boksläppet av dalslandsförfattaren **Susanne Janssons** senaste och sista bok *Vintervatten*. Hennes debutroman *Offermossen*, som utkom 2017, utspelas nämligen i Fengerskog, verklighetens Fengersfors.

Victor Estby samtalade med Susanne Janssons förläggare **Helene Atterling**, som var med på länk, och Dagens Nyheters deckarkritiker **Lotta Olsson**.

Offermossen har fått mycket fina recensioner och har sålts till 20-talet länder. Susanne Jansson avled

Lotta Olsson samtalade med Bokdagars Victor Estby.

2019 efter en tids sjukdom, men hann med att färdigställa *Vintervatten*. Båda böckerna är spänningsromaner, där "det övernaturliga finns med som en möjlighet", som Lotta Olsson uttrycker det.

Handlingen i båda romanerna rör sig kring människor, som har drabbats av svår sorg och förtvivlat söker svar på frågan 'varför?'. Naturen, i *Offermossen* våtmarken och i *Vintervatten* havet, har en bärande roll både som hot och som möjlighet. Visst är både människor och miljöer realistiskt skildrade, men texten är laddad med osäkerhet om vad som är verkligt och vad som är överkligt. Det lämnar författaren åt oss läsare att avgöra.

Jonas Bonnier *Helikopterrånet*, och samtalet kom därför också att handla om fascinationen för dokumentärromaner, dokusåpor och så kallade true stories, som varit en stark trend sedan 1990-talet.

BENAR UT SHAKESPEARE

Poesi är också ett sätt att beskriva det obegripliga. På eftermiddagen samtalade **Yukiko Duke** med **Stina Ekblad** och **Jila Mossaed** om poesins nödvändighet.

För Stina Ekblad har poesin varit med sedan hon fyra år gammal hörde sin mor läsa *En spelmanns jordafärd* av **Dan Andersson**. Orden, klangerna, rytmen fick henne att lära sig läsa. "Den öppnade världen för mig", säger hon. I hennes debutbok, *Här brusar strömmen förbi*, som släpptes just den här bokdagen den 29 augusti, inleds varje kapitel med en dikt som varit betydelsefull i hennes liv. Den leder in till de rum där hon berättar om barndomen, skollåren, teaterskolan, skådespelarens arbete med kroppen och rösten.

- I boken hör man hela tiden

Kapitlen i Stina Ekblads debutbok inleds med en dikt, som betydligt mycket för henne.

Johan Hilton och Jonas Bonnier i samtal om var sin bok om traumatiska händelser, massakern i Orlando 2016 och mordet i Knutby, med Yukiko Duke.

din röst. Hur behåller man den? frågade Yukiko Duke.

- Rösten är en del av kroppen, den väger 1,5 kilo! Den är integrerad i mitt jag, ett instrument, ett arbetsredskap.

Och så läste hon en Shakespearesonett och beskrev hur hon benar ut en dikt "som en fisk" inför en uppläsning och gör den till sin. Hon knådar och bearbetar, ger texten kropp och ger den vidare till lyssnaren, som gör den till sin.

För **Jila Mossaed** är poesin lika livsnödvändig. Hon var etablerad författare i Iran när hon kom som flykting till Sverige 1986. 1997 kunde hon ge ut sin första diktsamling på svenska, *Månen och den eviga kon*.

Sedan 2018 är hon ledamot av Svenska Akademien och i maj 2020 kom hennes senaste diktsamling, *Åttonde landet* ut.

Hennes dikter är till synes enkla, "så rena att en förstaklassare kan ta dem till sig", har **Bruno K. Öijer** beskrivit dem.

Dikten är en fågel som flyger in i dig, sade Jila Mossaed som var med på länk. Foto: Eva Bergström

Men det är en bedräglig enkelhet. Där finns många skikt, starka bilder. Men poeten har också ett ansvar, att beskriva sin värld och sin tid, det som sker. Hon är en poet som pratar med sin samtid. Poesi är ingen underhållning, poesi är allvar!

På frågan om hur det går till, beskriver hon dikten som en fågel som flyger in i dig, som bosätter sig i dig. Som en blix som begär att kläs i ord. Dikten bestämmer själv (som katten) när den ska komma.

Som avslutning överlämnade Stina Ekblad en liten gåva med stort innehåll. En vit kub som visade sig vara en CD-box, *Dikt 1598-1939*, med tio skivor inläsningar av svensk, finlandssvensk och finsk poesi.

Anne och Jack om unga vuxna

TEXT: SOLWEIG JOHANSSON

FOTO: BASEL KHALAS

*Under höstens första författarkväll på First Hotel Bengtsfors samtalade författaren **Jack Hildén** och akademiledamoten **Anne Swärd** med **Yukiko Duke**.*

Jack Hildén skriver dikter och romaner. Hans skrivande väcks av en idé som kan räcka till en hel bok. I år kom boken *Många gånger i regn*. Här träffar vi unga vuxna som trots materiellt välstånd mår dåligt och har svårt att hantera sina liv. Författaren finner detta både rörande och förvånande.

Anne Swärd har gett ut flera romaner som översatts till många andra språk. I hennes senaste, *Jackie*, möter vi en ung kvinna som, likom Anne själv, lämnar landsorten för att ta sig till storstaden. På tåget möter hon en man som

Författaren Jack Hildén och akademiledamoten Anne Swärd i ett samtal om skrivprocessen.

kommer att ingripa i och förändra hennes liv.

Samtalet kom mycket att handla om skrivprocessen. Vem av romanfigurerna följer författaren? Finns det skillnader om det är ett manligt eller ett kvinnligt perspektiv?

Vad betyder recensioner för dem, undrade Yukiko Duke. Det tycks vara en sårbar period precis när boken kommit ut. Recensionen är skriven för läsaren, säger Swärd, inte för författaren.

Samtalet var ett samarbete med Forum för Poesi och Prosa.

HASSE VIKTIGAST I KALLES LIV

TEXT: BIRGITTA ROLÖF FOTO: BASEL KHALAS

Författarkvällen den 10 september bjöd på ett lätt och ledigt samtal om Hasse Alfredson med Kalle Lind som skrivit boken om Hasse.

Radiopratare, manusförfattare, bloggare, författare; epiteterna är många, men på september månads sista författarkväll var det främst som författare av boken *Hasse Alfredson En sån där farbror som ritar och berättar* som **Kalle Lind** var inbjuden. Kvällens samtal, som flöt lätt och ledigt under ledning av Bokdagars **Victor Estby**, kom att handla om Kalle Linds

livslånga fascination för Sveriges nöjesvärld. Gamla kupletter, menar han, ger en bra ingång till att förstå gårdagens Sverige.

På uppmaning av sin förläggare har han skrivit boken om **Hasse Alfredson**, den viktigaste människan i Kalles liv enligt honom själv, och här får läsaren en presentation av den mångsidiga Hasse: Barn- och vuxenförfattare, filmregissör, manusförfattare, revymakare med mera.

Han var oerhört känslig för dålig kritik, och de få gånger han fick det, gick han gärna i polemik mot kritikerna. Bakom de roliga Lindemanimprovisationerna i Hasse och Tage-revyerna fanns ett stort mörker, som förstärktes vid

Gamla kupletter ger en bra ingång till att förstå gårdagens Sverige, anser Kalle Lind.

Tage Danielssons död. Efter det blev Hasse aldrig riktigt glad igen.

Det här var Kalle Linds första besök i Dalsland och han sade sig vara mycket nöjd med boendet och den fantastiska utsikten på Upperud 9:9.

HÅNAD BOK OM GUSTAF FRÖDING BLEV FRÖDING-SÄLLSKAPETS ÅRSBOK

TEXT: ANITA K ALEXANDERSON

Gustaf Fröding-sällskapet återutger boken Gustaf Fröding skildrad av Ida Bäckmann som sin årsbok 2020. Boken kom ut 1913, gjorde skandal och blev redan från början häftigt omstridd.

Ännu en seger för vår kära **Ida Bäckmann!**

För er Korppluggenläsare är det troligen ingen nyhet att vi i Dalslands Litteraturförening har tagit den kontroversiella Ida Bäckmann till våra hjärtan. Vi vill gottgöra henne för många orättvisa omdömen som hon fick under sin tid som författare och skribent.

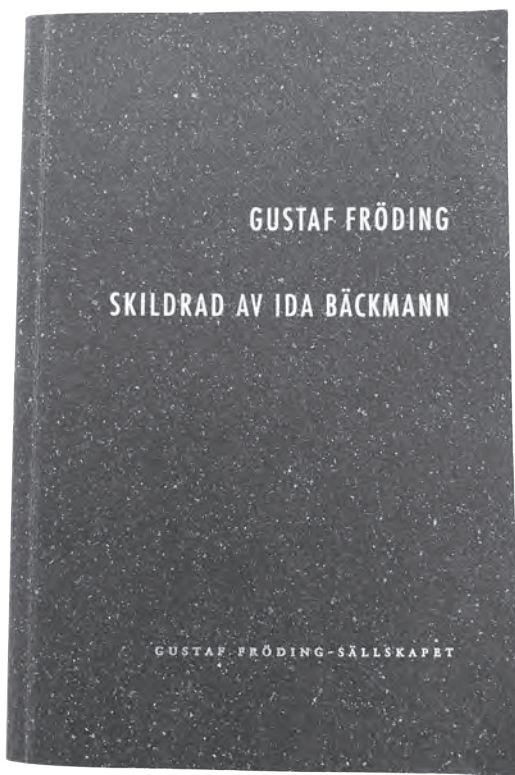
Den mesta kritiken hade att göra med hennes längtan att bli vän med den etablerade författareliten.

Hennes främsta idoler var **Gustaf Fröding** och **Selma Lagerlöf**.

ETT BLÅAKTIGT SKIMMER

Fröding var mer än idol, hon älskade honom. Om det var en erotisk kärlek eller en vänskapskärlek är svårt att tyda men klart är att hon gjorde allt för att han skulle se henne som kvinna och vän. Hon beskriver i sitt första möte med Fröding att hon när hon mötte hans ögon fångades i "ett blåaktigt skimmer".

Men Fröding var ingen enkel person att vara vän med. Han höjdes till skyarna, och med all rätt, för sin fantastiska poesi som gick hem hos folket. Han

Ida Bäckmanns bok från 1913 har blivit Gustaf Fröding-sällskapets årsbok.

Ida Bäckmanns porträtt i boken.

hade en syster, **Cecilia**, som skämd bort sin bror och som ville ha honom för sig själv. Ida var verkligen inte välkommen i den Frödingska familjen. Men Ida stöttade och understödde ekonomiskt Fröding och såg till att han fick rätt vård för sin alkoholism, något som inte Cecilia hade pengar kvar att bekosta.

Under flera år var Ida den enda som besökte Fröding och försökte få honom att fortsätta skriva, men Fröding var djupt nere i sin sjukdom.

Två år efter Frödings död kom Ida ut med sin bok. Den blev en skandal. Här fick man veta att Fröding var försupen och att han gottade sig åt prostituerade kvinnors sällskap.

Ida såg Fröding som den skröpliga människa han var och det tålde inte folk.

BARNDOMSHEM BLEV LITTERATURHUS

Nu har Fröding-sällskapet tryckt upp Idas bok på nytt och det blev sällskapets årsbok för 2020.

Vi i Dalslands Litteraturförening gläder oss storligen för denna utgivning. Vi har Ida som vårt skyddshelgon, hon växte upp där vi har vårt Litteraturhus nu, och skrev bland annat om sin barndom i tre böcker om flickan Röpecka, hennes alter ego.

Dalslands litteraturförening har medverkat till att hennes födelsestad Åmål i dag har en

Ida Bäckmanns gata och en Ida Bäckmanns plats i staden.

Läs mer om Ida Bäckmann i **Sigrid Combüchens** *Den Umbärliga*, **Enel Melbergs** roman *Det borde varit stjärnor*, **Allan Salmis** *Ida Bäckmann* och **Germund Michanek**: *Fröding och Ida Bäckmann*.

Ett samtal

Det finns en dikt av Elizabeth Bishop.

One art.

"The art of losing isn't hard to master;

/.../ - even losing you".

Jag tror att allt hon säger är sant. Att tappa bort, förlora är ingen kamp. Ingen katastrof. Vi förlorar saker varje dag. Vår hjärna är så van att förlora att den inte reagerar på det. Dagar förloras varje kväll. Minuter, timmar, sekunder; som aldrig kommer tillbaka. Ändå sörjer vi inte. Kroppen skulle inte klara av den konstanta smärtan av förlust. Det är en överlevnadsinstinkt. Att inte tänka på att varje dag som går, är en dag av livet som går förlorad. En dag närmare slutet. Stressen skulle döda oss. Snabbare än vad tiden hinner göra.

Det är de stora sakerna som kroppen kan sörja. Som inte betyder av vi dör, fysiskt. Det vi kallar hjärtesorg. Borttappade saker eller förlorade människor. Den förlusten för oss inte närmare döden. Men vem har sagt att det inte dödar oss? Förlust är ett mord på hjärtat. Att bli fräntagen den vi älskar är som att låta världens gudar trycka händerna genom vårt bröst, in i hjärtat och slita ut den bit som får det att slå. Som får oss att gå framåt, fortsätta leva. Så den som säger att förlust inte dödar oss har fel. Något i oss dör varje gång vi förlorar det vi älskar. Även om kroppen lever, kan själen där inne dö. Världen är fylld av människor, levande döda, med ett utrivet hjärta, men vars tid fortsätter att gå.

Klockan är fem en tisdag när hon ringer. Jag vet att hon inte slutat jobbet än. Men hon borde snart vara på väg därifrån. Hon har sagt att hon har mycket. Att hon inte har tid och inte kommer kunna träffas. Kanske inte på hela veckan. Så trots att hjärnan skriker av hopp, vet varje muskel i min kropp att det är fel att hon ringer. Händerna darrar när jag lyfter telefonen och flera gånger försöker dra fingret över skärmen för att svara, men missar. Hon låter lugn, allt för lugn. Frågar om hon får komma över. Men jag vet att det är fel. Hon borde inte ringa och jag borde inte svara. Nej kom inte över. Jag vet vad som väntar och jag klarar det inte. Men hon svarar att hon ska packa ihop och åka. Att hon är här om drygt en timme.

En timme. Vad gör man den sista timmen. Hinner jag byta om från den fläckiga t-shirten? Spelar det ens någon roll? Ska jag sätta

på te? Jag borde städa. Ta bort disken och tvätten. Vill inte minnas vår sista stund som i en röra. Fan, fan vad jag vet att det tar slut nu. Jag vet vad hon kommer säga. Inom mig hör jag varje ord.

Minuterna har rusat fram och jag har inte hunnit göra någonting. Jag sitter med telefonen i handen på golvet med min fläckiga tröja och vågar inte röra mig. Inte innan jag hör hennes steg i trappen, hur hon låser upp dörren och går in. Då reser jag mig och går ut i hallen.

Hon har precis kommit innanför dörren. Tittar snabbt upp på mig i dörröppningen. Alldeles för tyst, alldeles för osäkert. Jag vågar inte säga något. Är för rädd för att rösten inte ska hålla genom ordet. Att jag ska snubbla på orden och brytas isär på den sista bokstaven. Hela hennes uppenbarelse säger mig allt det jag fruktat. Hon sätter sig längst ut på soffkanten och vilar hakan i handflatan, med armen vilande mot knäet och blicken fastspänd på en fläck i mattan. Tystnaden ekar. Jag vill säga nått, men tror inte att det går.

Jag stannar kvar i hallen. Fötterna har smält samman med golvet. Jag kan inte röra mig. Det är en fysisk omöjlighet. Om jag gör det kommer jag explodera. Till små partiklar som flyger genom luften som stjärnstoft. Människan är bara atomer, partiklar av kemiska ämnen. Jag tänker tillbaka på en serie där en människa sprängdes i luften av en bomb. Hur han på en sekund slutade att existera. Blev till partiklar som upplöstes och försvann med vinden innan någon hunnit reagera. Jag vet att vad hon än säger, när hon än lämnar mig så kommer jag bli till stjärnstoft. Jag kommer sluta att existera.

Så jag står kvar. Rädd för konsekvensen av varje hastig rörelse. Hon vänder sig om med en tomhet i blicken som jag aldrig sett innan. I hennes ögon ser jag hur hon tar sats för att säga det hon kom hit för. Att avsluta. Avbryta och rycka loss mig ur sitt liv. Varje muskelryckning, varje droppe som rinner längst kinden säger mig hur gärna hon vill skrika ut allt hon känner. Få det överstökat. Men istället hindras hon av att jag är här. Att hon ser vad det kommer att göra med mig. Men inget som redan är dött kan leva och hon vet att det inte finns någon återvändo. Innan jag hinner stoppa henne säger hon det.

När hon gått blir allt plötsligt väldigt tyst. Tiden har stannat inombords, men runt omkring fortsätter allt som vanligt. Tågen fortsätter att gå, barn fortsätter födas och gamla fortsätter dö. Allt som mäter framåtrörelsen i vårt liv fortsätter, men jag har helt stannat. Allt har saktats ner. Min puls slår långsammare. Jag ringer till mina vänner och är säker på att mitt hjärta ska stanna. Att det inte klarar av att bära det. Det kommer sluta slå eftersom allt som tidigare tillhört det, adrenalinets som fått det att fortsätta leva, inte längre finns. De säger att jag måste andas igenom det. Det är bara panik och ångest. Allt är psykiskt. Men den fysiska reaktionen är alltför extrem. Jag tror att jag ska dö. Att när den här världen stannat, måste väl jag också stanna. Inte kan jag fortsätta leva, fortsätta framåt, när hon är borta. Jag måste väl få dö?

Men tiden fortsätter att gå och hjärtat fortsätter att slå. Trots att den rör sig framåt långsammare nu. Livet går långsammare när det inte finns något, någon, att längta till. När varje timme bara är en av 24. Inte en timme som ska gå innan man ska iväg. Utan nu bara en ensam, egen timme i väntan på nästa. Så istället sitter jag, stilla, ser minuterna gå och väntar på att tiden ska komma ikapp sig själv. Att hon ska

komma tillbaka och få den att gå. Säga att allt var ett misstag. Inte ska jag dö här i min ensamhet. Nej, hon ska ta mig i handen och sen ska vi gå ut igen. Dit ut, där människorna skrattar och bladen slår ut från träden och fyller min värld med färg. Tiden ska röra sig framåt som vanligt. Med henne som sin drivkraft.

Men hon kommer inte tillbaka och tiden fortsätter ändå att gå. Minuterna tickar på och dagarna fortsätter att bli rivna av kalendern. Det fortsätter att vara februari och mörkret är jag och allt annat. Inga blad slår ut och inga människor skrattar på gatorna. Inte för mig. För mig är de gömda. Allt jag ser är bilden av hur hon kommer tillbaka igen. Förutom det är allt fortsatt mörkt.

Cornelia Jansson, Säffle, vann årets Dalslands Sparbanks skrivarstipendium med novellen Ett samtal.

Hon tog emot priset under digitala former på årets Bokdagar.

Cornelia är 18 år, bor i Säffle, har gått gymnasium i Åmål och har siktet inställt på en skrivande framtid. Så här skrev juryn om Cornelias novell: En mångfacetterad historia, framställd med svindlande verkshöjd och en svärta, som samtidigt rymmer regnbågens alla färger!.../en berättelse som stannar kvar länge.

DALSLANDS SKRIVARFÖRENING PRESENTERAR SIG

Dalslands skrivarförening grundades år 1996 av tre skrivande entusiaster på båtresa. De ville utveckla sitt eget skrivande tillsammans med andra.

Budkavle gick och medlemmar kom. Föreningen har idag grupper i Bengtsfors och Mellerud, men även Färgelanda, Ed och Åmål har haft skrivargrupper. Det finns hopp om en ny Åmålsgrupp!

Avsikten är att medlemmarna ska bli inspirerade av andra som skriver, utbyta tankar om

texter och skrivande och få tillfälle att läsa upp eller på annat sätt offentliggöra sina texter.

Varje år utkommer Dalpennan, en gemensam skrift. Genom att var och en betalar en blygsam summa för sin medverkan har man lyckats hålla liv i antologin genom åren. Den säljs bland annat på julmarknader. År 2019 var temat Dalsland – något för den som vill sända hälsningar per post till släkt och vänner. Dalsland blir aldrig för gammalt att upptäcka!

Detsamma gäller svenska språket (och norska – några medlemmars modersmål). En del av oss skriver mest rikssvenska, medan andra, som bevarat sin dialekt väl, använder den ibland.

Vi resonerar om vad som är en bra text, men var och en skriver utifrån sitt perspektiv, sina förutsättningar och med sina uttrycksformer. Noveller, skrönor, dikter, kåserier, teaterdialoger; allt rymms och trivs ihop! Genrer är till för att användas – eller överskridas, mer spännande kan skrivandet i våra grupper knappast bli!

Lilian Perme, ordförande i Dalslands skrivarförening

FLITIGT BESÖKTA BOKSKÅP I ALLA DALSLANDS KOMMUNER

TEXT: VICTOR ESTBY OCH ELISABETH ENGER

Utlåningen vid bokskåpen som under sommaren placerats runt om i Dalsland visar att bokuget är stort både hos dalslänningarna och besökare i landskapet.

Redan första bokskåpsmånaden maj var utlåningen över 200 böcker ur Bokdagar i Dalslands och dess samarbetspartners skåp i Mellerud, Dals Ed, Bengtsfors och Åmål. Och fler skåp öppnades under sommaren.

TOLFTE BOKSKÅPET VID KVARNEN

I början av maj invigdes det första bokskåpet i Dals Eds kommun, vid församlingshemmet i Håbol. Två veckor senare öppnade muséet vid Tollebols kvarn, med Bokdagar i Dalslands tolfte bokskåp.

I vår invigs fyra nya bokskåp i anslutning till Dalslands Sparbanks lokaler i centrala Färgelanda, Ed, Bengtsfors och Mellerud. Därmed finns bokskåpen i samtliga Dalslands kommuner.

Bokdagar i Dalsland har fått rapporter om att

Katarina Kjörling och Sören Blom har satt upp och sköter skåpet i Sunnanå hamn. Foto: Kulturbuket på Dal

Kerstin Sandqvist och Lennart Lundgren från Håbols Byalag är glada och stolta över att inviga Dals Eds kommuns första bokskåp 4 maj 2020. Foto: Victor Estby

besökare bland annat från Uddevalla sedan förra året gör Dalslandsturer till bokskåpen och byter egna böcker mot andra. Besök har gjorts i Dals Långed, Håbol, Bäckefors och Fengersfors.

- Gensvaret är helt fantastiskt, säger Victor Estby, verksamhetsledare på Bokdagar i Dalsland. Tänk att vi tillsammans med våra samarbetspartners hittat ett fungerande sätt att sprida litteratur, fina böcker, läsoplevelser, som annars hade slängts på soptippen. Istället lämnar dalslänningarna in böcker till vårt Nordiska Litteraturhus i Åmål och vi kan då sprida dem vidare. Det är ju både litteratursmart och klimatsmart!

VOLONTÄRERNA FIXAR ALLT

- Och utan alla fantastiska volontärer som tillverkar, sätter upp och tar ner och förvarar och fyller på böcker och sköter om skåpen hade det förstås aldrig gått. En stor eloge till dem!

Bokskåp har även funnits vid Sunnanå hamn, i Billingsfors, Skåpafors och Gustavsfors. Bokskåpen plockas ner för säsongen runt 1 oktober.

Samarbetspartners är: Åmåls stadshotell, Åmåls kommun, Not Quite, Tollebols kvarn, Dalslands Sparbank, Kultur Mellerud, Dals Eds kommun och Bengtsfors kommun.

Läsbussen Läster på nya äventyr

TEXT: ANNIKA WAHLSTRÖM FOTO: JOHAN HASSLEVALL

Såg du den färgglada bussen i somras, på någon av de hållplatser i Dalsland som den besökte? Här berättar Annika Wahlström, koordinator för läsbussen, Bibliotek Dalsland, om Läster, det ambulerande biblioteket.

Annika Wahlström i Läster biblioteksbus i Fengersfors.

För några år sedan gavs möjlighet till rejäla projektmedel från Kulturrådet för alla Sveriges folkbibliotek. Biblioteken i Dalsland ville använda pengarna till att nå ut – utanför bibliotekshusets väggar. Ofta är det tidsbrist och långa avstånd som gör att ett biblioteksbesök inte blir av, och vi ville lösa det problemet.

Vi byggde om en gammal husbil till läsbussen Läster, med fokus på trevligt häng och läsinpiration snarare än jättemånga böcker. Planen var att dyka upp på evenemang av olika slag och ta med just det material som passar just där. Läster invigdes i maj 2019, och det året var vi runt i hela Dalsland och träffade många nya och gamla låntagare.

Sommaren 2020 blev som bekant annorlunda. Evenemang ställdes in och människor stannade helst hemma. Vi såg fortfarande behovet av att nå ut, men på ett annat sätt.

VID UTSPRIDDA HÅLLPLATSER

Det var dags för biblioteken att ställa om: Från folktäta evenemang till utspridda hållplatser i vårt glesbygdslandskap. Vi

gjorde en turlista och besökte regelbundet ett antal småorter och byar runt om i Dalsland.

Vi stannade på varje ställe i cirka två timmar, så alla hann med sina biblioteksärenden, eftersom vi begränsat till ett sällskap i taget i bussen.

Snart ska sommaren utvärderas och vi ska besluta om hur vi bäst tar den uppsökande verksamheten vidare. Bibliotek Dalsland har återigen sökt pengar från Kulturrådet och fått

1,5 miljoner för fortsatt satsning. Håll utkik på bibliotekdalsland.se för att se vart det bär av!

Ugglan

Ugglan

Ugglan

Dalslandslitteratur

Hos oss har vi en egen avdelning för Dalslandslitteratur där vi försöker att ha all tillgänglig litteratur med anknytning till Dalsland på hyllan.

Vi köper även in antikvariska böcker om Dalsland, så söker du en gammal bok som är slut på förlaget - Hör med oss!

*Affären som
har lite tur!*

Åmåls Bok- & Pappershandel

Cityhuset • Tel 157 70, Fax 188 89 • www.amalsbokhandel.se

NY DALSLANDSLITTERATUR

TEXT: MONIKA ÅHLUND

Dals Långed – en antologi

Bok nummer 2 utgiven av Långedprojektet. Den kompletterar första boken Långed – en bildberättelse.

Här finns artiklar som Livet före bruken, Långedswerken, Samlingstecknet, Handlare och hantverkare, Frids handelsträdgård, Uppväxt i Långed, Barndom på Enetskullen, Hälsa hygien sjukdom, Kyrkbacken, Sta'n eller Slummen, Från mörkret stiga vi mot ljuset, Fotboll från födseln, Klassisk musik, jazz, rock, Bibliotek, Stenebyskolan, Rikt konstliv, Världen växer, vyerna vidgas, Kompletteringar till bok 1.

Artiklarna är skrivna av redaktörerna Lena Grönlund och Lena Waldau samt av Klara Bothén, Kenneth Frid, Max Schagerström, Leif-Åke Josefsson, Peter Halvordsson, Annika Wahlström.

Mitt zulunamn är Ingelosi

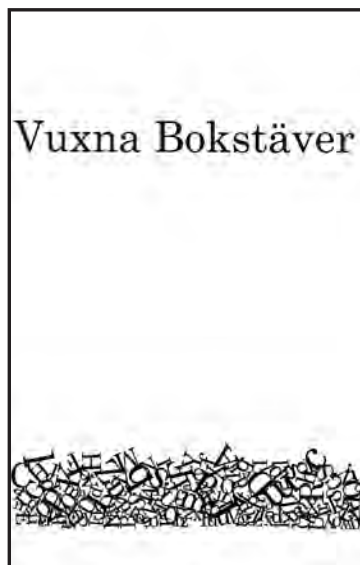
av Annica Westman. Lassbo förlag.

I förordet skriver författaren: "Min berättelse handlar om vad som blev möjligt i mitt liv när jag äntligen vågade börja lyssna inåt, på det som känns sant i mitt hjärta." Det handlar om uppbrott från ett äktenskap men framförallt om hur författaren arbetat som volontär åt Bobbi Bear i Sydafrika och nu startat en samlingsstiftelse Bobbi Bear Sweden.

Organisationen i Sydafrika är stationerad utanför Durban och

ägnar sig åt att försöka rädda så många som möjligt av alla barn som på vidriga sätt misshandlas, våldtas och utnyttjas sexuellt. Ingen är oberörd efter att ha läst den boken.

Vuxna bokstäver

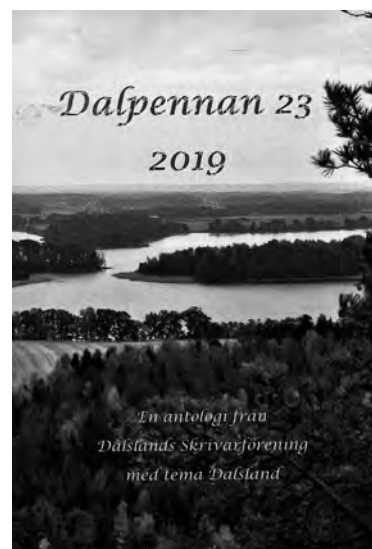
av Ulrik Backerling. Ulrik beskriver i boken sin skoltid på 1970 - 1980 talen.

Vid den här tiden visste ingen vad dyslexi var. Ulriks skolgång var de första åren i Fengersfors, mellanstadiet i Edsleskog och högstadiet i Åmål. Under hela denna tid var det ingen som förstod att han led av dyslexi, utan han blev hela tiden betraktad

som "dum i huvudet" och sämst i klassen vilket också medförde ett utanförskap.

Efter högstadiet blir det en svetskurs i Säffle och där kommer hans kunskaper fram på ett annat sätt tack vare en förstående lärare. Han hittar själv ett sätt att läsa så att inte bokstäverna hoppar omkring och omöjliggör att begripa texten och kan så småningom komma in på gymnasiet.

Tre utgivningar av Dalslands skivförening

Dalspennan nr 23/2019. Dalslands skivförenings årliga antologi.

Detta år med tema Dalsland. 15 personer ger oss helt skilda intryck av Dalsland. Historia – natur – egna upplevelser – dikter. Illustrerad med teckningar och både äldre och nytaga foton. Dalslands skivförening presenterar sig på sidan 15.

Årsringar

Utgiven av Mellerudsgruppen av Dalslands skivförening 2018. Tolv medlemmar i Mellerudsgruppen skriver egna berättelser. Som titeln anger handlar det en del om träd på olika sätt men

även andra artiklar och dikter. Vackra färgbilder förgyller skriften.

Oväntade möten

Antologi utgiven av Mellerudsgruppen av Dalslands Skrivarförening 2020. Elva skrivare deltar med sina alster, som mestadels rör resor man gjort till olika platser både utomlands och i Sverige. Här har "oväntade möten" uppstått. Några innefattar även historiska resor tillbaka i tiden. Flera dikter förekommer bland annat högst aktuella Corona. Boken innehåller även en del bilder. Vi känner igen författarna från tidigare utgivningar: Bertil Landegren, Britt Jörnäs, Christina Skoogh, Göran Rigemo, Jan Sundqvist, Karolina H. Wessman, Kerstin Jägerholt, Lars Nilsson, Lilian Perme, Louise Perme, Maud Ugrell.

En välskriven bladvändare men med manlig blick

TEXT SOLWEIG JOHANSSON

Peter Mohlin & Peter Nyström:
Det sista livet. Nordstedt 2020.

Varför ge sig in i deckarbranschen om man är debutant? Hur gör hen för att lyckas? Enligt Lotta Olsson, bokrecensent i Dagens Nyheter, kännetecknas en bra deckare av att antingen vara en bladvändare eller en resonerande historia. Till de sistnämnda hör Håkan Nesser, Ann Cleeves, Donna Leon med flera. Deckarna blev med Sjöwall – Wahlöö samhällskritiska böcker som belyste aktuella problem i tiden.

MOTSATSER GER DYNAMIK

Boken *Det sista livet* följer deckargenren i flera avseenden. Två författare delar på skrivandet, **Peter Mohlin** och **Peter Nyström**. De har och har haft en gemenskap i verkliga livet. Samma uppväxtmiljö i en småstad, Åmål. Texten "En John Adderley-deckare" på bokens framsida anger att det kommer fler med samma huvudperson.

Offret är en ung kvinna. Brottet har troligen en sexuell karaktär och man letar i de lägre samhällsskikten efter förövaren. Otrohet, girighet, missbruk och konkurrens präglar de olika personerna. Motsatser ger dynamik åt berättelsen. Polisen i USA ställs mot polisverksamheten i Sverige, rika mot fattiga, män mot kvinnor och så vidare.

Hjälten är en man med riskbeteenden, John. Han sköter sig inte enligt reglerna vare sig i USA eller i Sverige. Han bryter med yrkeskoder, ljuger, kör bil berusad, kan inte samarbeta och trasslar in sitt privata liv med sin profession. Som kvinnlig läsare, blir man lätt trött och besviken på att igen få möta samma klyschor, förlegade könsroller, struliga gränslösa män.

TILL PÅ KÖPET EN KVINNA

Den manliga blicken, det vill säga att män tittar och kvinnor blir tittade på, finns med tydligt när chefen för Rikskriminalpolisen presenterar sig för John. Mona Ejdeвик är den som kallats in för att leda hela utredningen efter att andra misslyckats. Hon tas från Stockholm för att tillföra högre kompetens. Författarna låter John bedöma henne vid första mötet utifrån hennes midjemått, kroppen, medan kollegan, mannen bredvid, bedömer han med tanke på hans kompetens, "visste att mannen inte var någon dumbom" (sid 115). Ett annat exempel är "– som till på köpet var kvinna" (sid 262). Dessa stycken är något jag önskar att en redaktör strukit.

Boken är annars välskriven. Det en spännande historia med flera bottnar och trådar som författarna lyckas knyta samman och överraska med. De har god insyn i de miljöer som skildras. Berättelsen saknar transportsträckor. Det är en sammanhållen text. Boken är både en bladvändare och har ett resonemang. Det talar för en läsekrets i fortsättningen.

Maj-Lis hjärta klappade för människors möten

TEXT BIRGITTA ROLÖF FOTO VICTOR ESTBY

Ett hjärta som har klappat varmt för litteraturen har slutat slå. Den 25 maj somnade Maj-Lis Dolk in, och vi är många som saknar henne, såväl privat som i olika föreningssammanhang.

Som den litteraturälskare Maj-Lis var fanns hon självklart med i Dalslands Litteraturförenings och Bokdagar i Dalslands verksamhet från begynnelsen i Håverud 2000, ända tills en TBE-infektion satte stopp för vidare arbete 2012. Hon har verkat i styrelsen, varit presen-tatör, ansvarat för skrivarstipendiet för unga och deltagit i olika nordiska bokevenemang.

ALLÄTARE AV LITTERATUR

Trots att hon inte längre var direkt involverad i föreningens arbete fortsatte hon att verka i valberedningen i många år, och deltog förstås vid författarkvällar, sommarens Bokdagar och andra litterära sammanhang även i fortsättningen.

Maj-Lis var allätare när det gällde litteratur, men kanske var novellen den genre hon älskade mest. Med tiden fick hon också en allt större publik vid sina novelluppläsningar på Åmåls bibliotek. Vi är många som kommer att sakna hennes lite hesa stämma, de fina berättelser hon noggrant valt ut och de goda samtalen som blev efter läsningarna.

Maj-Lis hjärta klappade inte bara för litteraturen utan kanske ännu mer för människomöten och goda samtal. Hennes önskan var länge att kunna starta upp ett "filosofiskt rum", en dröm som hon i gott samarbete

med andra lyckades förverkliga under senare år.

Vi sörjer Maj-Lis, men minns med tacksamhet hennes glädje, engagemang och vilja att sprida god litteratur och förståelse mellan människor.

Maj-Lis Dolk.

BOKHÖSTEN I DALSLAND PROGRAM

TORSDAG 8 OKTOBER. KL 19

Författarkväll, kl 19, med **Jessica Schiefauer** i samtal med **Victor Estby**, Steneby bibliotek, Dals Långed

TORSDAG 3 DECEMBER. KL 19

Författarkväll med **Susanna Alakoski** och **Nino Mick**, Åmåls stadshotell, Åmål

**BOKDAGAR
I DALSLAND**

Stolta och glada i en märklig tid!

Det är söndag morgon och jag sitter med en kopp kaffe och reflekterar över sommaren vi haft i Dalslands Litteraturförening och Bokdagar i Dalsland.

Med alla de regler som tillkom i covid-19-tiden har vi lyckats, med stor hjälp av våra samarbetspartners, anordna digitala sändningar från Åmål, Fengersfors, Bengtsfors och Mellerud med intressanta och tänkvärda samtal med författare som kommit till Dalsland.

En författare sa att detta var det enda "publika" framträdande han gjort sedan mitten av mars och den enda anledningen till att han ens ville komma var att vi garanterat allas säkerhet genom att inte ha publik. Han kände sig trygg i att han sett hur vi arbetat då han varit på Bokdagar tidigare.

Nu har vi haft över 13 000 visningar på våra digitala plattformar och nått ny publik långt utanför Dalsland.

Om det visar sig att Folkhälsomyndigheten förändrar reglerna för hur många människor som får samlas tillsammans till det bättre så hoppas vi kunna välkomna publik på plats vid våra evenemang om en inte alltför avlägsen framtid.

Slutligen en uppmaning.

- Försök att njuta av livet även om det är ett annorlunda liv vi just nu lever.

Ta väl hand om er!

Jürgen Picha
ordförande

STENEBY

ANTIKVARIAT

Fabriksvägen 5 på "Öa" i Dals Långed, ingång på gaveln mot fabriken. Öppet efter överenskommelse.

Lena Grönlund, tel 0706 833 889

Här kan du köpa den nya boken

Dals Långed - en antologi

och fynda böcker om Dalsland, historia, konst, litteraturhistoria, religion, djur och natur, skönlitteratur och mycket mer. Många böcker på norska och ryska.

KORSORDSVINNARNA

Bland inkomna lösningar på Bokdagarkorsordet drogs följande vinnare av presentkort från Åmåls bokhandel:

1:a pris Ingrid Eriksson, Säffle (500 kr)

2:a pris Lars Lövgren, Åmål (300 kr)

3:e pris Evert Magnusson, Mellerud (100 kr)

4:e pris Bo Axelsson, Dalskog (100 kr)

Vinnarna har meddelats.

HALLÅ, MEDLEM!

*Har du bytt adress eller
fått e-postadress?*

*Vi vill gärna kunna nå dig,
så om du har bytt och inte meddelat
oss din nya adress, uppdatera oss via
e-post till medlem@litteraturdalsland.se*

Dalslands Sparbank

**För andra banker är vår
region en liten del av
Sverige
- för oss betyder den allt.**

Tillsammans utvecklar vi Dalsland

Bengtssfors **BOK & PAPPER**

BÖCKER • BILDER • KONTOR
KORT • PYSSEL • PRINT
FOTOGALLERI

**Vi tillverkar även FineArt-utskriftar
av era fotografier upp till A2-storlek!**

Storgatan 16 • 666 30 Bengtsfors • 0531-100 11
info@bengtssforsbokhandel.se
www.bengtssforsbokhandel.se

Lilla butiken med det stora innehållet

VI HAR DET DU BEHÖVER!

**Bläckpatroner till skrivare
Kopieringspapper • Usb-minne
Souvenirer m.m.**

Bokhandeln i Mellerud

Storgatan 16 • Tel. 0530-100 69
mona.christiansson@telia.com

- Hälsokost
- Kosttillskott
- Naturmedel/
Naturläkemedel
- Biologisk kosmetika
- Akupunktur
- Friskvård

HÄLSOSHOPEN

Storgatan 16 - MELLERUD
Tel: 0530 - 101 00

Funderar Ni på att sälja Er gård?

Vill Ni vara säkra på att ligga i marknadens
framkant och ha en trygg och engagerad
partner vid Er fastighetsaffär.

Nyetablerat kontor i Uddevalla.

www.skanegardar.se

Uddevalla 0522-190 41

Lund 046-19 04 40

Jönköping 036-30 76 80

Kristianstad 044-35 23 01

SKÅNEGÅRDAR

LANTEGENDOMAR: FÖRMEDLING, RÅDGIVNING, VÄRDERING